

Lietuvos psichologų kongresas

Recenzuota kongreso
medžiaga

2025 m. balandžio 25-26 d.
Vilnius

Lietuvos
psichologų
sąjunga

VILNIAUS UNIVERSITETO LEIDYKLA

Filosofijos
fakultetas

EuroPsy
Akredituotas renginys 2025/062

Lietuvos psichologų kongreso organizatoriai:

Lietuvos psichologų sąjunga
Vilniaus universitetas

Mokslo komitetas (pranešimų santraukų recenzentai ir mokslinės programos sudarytojai):

prof. dr. Jurgita Lazauskaitė-Zabielskė (pirmininkė) (VU)
doc. dr. Arvydas Kuzinas (MRU)
prof. dr. Dalia Antinienė (LSMU)
doc. dr. Giedrė Širvinskienė (LSMU)
prof. dr. Kristina Žardeckaitė-Matulaitienė (VDU)
doc. dr. Loreta Gustainienė (VDU)
doc. dr. Raimonda Petrolienė (LPS)
prof. dr. Reda Gedutienė (KU)
prof. dr. Rimantas Vosylis (MRU)
doc. dr. Roma Šimulionienė (KU)
prof. dr. Saulė Raižienė (VU)

Organizacinis komitetas:

Aina Adomaitytė (LPS)
Skaistė Jurevičienė (LPS)
Gabrielė Gudynaitė (VU)
prof. dr. Antanas Kairys (VU)
dr. Marija Turlinskienė (VU)
doc. dr. Raimonda Sadauskaitė (pirmininkės pavaduotoja) (VU)
doc. dr. Olga Zamalijeva (pirmininkė) (VU)

Už pranešimų turinį atsako pranešimų autoriai. Lietuvos psichologų kongreso organizatoriai neprisiima jokios atsakomybės, susijusios su pranešimų santraukų kokybe ar informacijos tikslumu.

Copyright © 2025 [Jurgita Lazauskaitė-Zabielskė, Olga Zamalijeva]. Published by Vilnius University Press
This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.
<https://doi.org/10.15388/LPK2025>

Vilniaus universiteto leidykla,
Saulėtekio al. 9, LT-10222 Vilnius
info@leidykla.vu.lt, www.leidykla.vu.lt
Knygos internete *knygynas.vu.lt*
Mokslo periodikos žurnalai *zurnalai.vu.lt*

TILTAS TARP DVIEJŲ MOKYKLŲ: LAISVŲ NUO STUDIJŲ METŲ PATYRIMAS TARP JAUNŲ ŽMONIŲ

THE BRIDGE BETWEEN TWO SCHOOLS: YOUNG PEOPLE'S EXPERIENCE OF THE GAP YEAR

Lukrecija Žuromskaitė* (Vilniaus universitetas), Austėja Agnietė Čepulienė (Vilniaus universitetas).

* lukrecija.zuromskaite@gmail.com

Įvadas. Laisvi nuo studijų metai (angl. gap year; LNSM) – ne retai abiturientams būdinga pertrauka tarp vidurinės ir aukštosios mokyklos. Nors reiškiny vis labiau populiarėjantis (Crawford & Cribb, 2012), tačiau Lietuvoje psichologijos srityje netirtas. Esami tyrimai atskleidžia, kad LNSM prisideda prie geresnio prisitaikymo prie pokyčių ir nesėkmių, aukštesnės akademinės motyvacijos (Rashid & Kibble, 2021), aukštesnių emocinio intelekto įverčių (Shahid & Adams, 2020), savarankiškumo (Mouraz & Araujo, 2017). Tačiau mažai žinoma, kaip jauni žmonės jaučiasi, kokius iššūkius patiria per LNSM. Šiuo tyrimu siekiama atskleisti ir aprašyti jaunų žmonių patirtis per laisvus nuo studijų metus.

Metodai. Taikyta kokybinė strategija, laikytasi fenomenologinės filosofinės paradigmos, pasitelkta indukcinė refleksyvioji teminė analizė. Atlikti 8 serijiniai interviu (angl. serial interviews) su 4 jaunais asmenimis per jų LNSM, pasirinktus iš karto po mokyklos baigimo. Tyrimo dalyvių amžius – 19 metų, 3 iš 5 tapatinasi su moteriška, 1 – vyriška ir 1 – nebinarine lytimi.

Rezultatai. Pirma, per laisvus nuo studijų metus jauni žmonės jaučia vidinę darną, kylančią iš pozityvios emocinės savijautos, puoselėjamo ryšio su savimi ir vienybės su tėvyne. Antra, laisvų nuo studijų metų patyrimai yra emociškai sunkesni, nei tikėtasi: patiriamas adaptacinis stresas, nusivylimas lūkesčių ir realybės neatitikimu, varginantis patirčių siekis ir vienatvės jausmas.

Išvados. Dalis rezultatų patvirtina jau esamų tyrimų išvadas (Pivoriūtė, 2024; Mouraz & Araujo, 2017). Kiti gauti duomenys – vienybė su tėvyne, adaptacinis stresas, nusivylimas lūkesčių ir realybės neatitikimu bei varginantis patirčių siekis – nauji rezultatai LNSM tyrimų lauke.

Pagrindiniai žodžiai: laisvi nuo studijų metai; pertraukos metai; kokybinis tyrimas; kelionės; savęs paieškos.